

Comentariu - Harap Alb

in realizarea povestilor sale, Ion Creanga porneste de la modele populare, caracterizind teme de circulatie universala cu o vechime uneori mitica. Cercetatorii operei scriitorului roman au gasit asemanari intre capra cu trei iezi si un motiv din fabulele lui La Fontaine, intre Soacra cu trei surori si un basm armean, intre Punguta cu doi bani, si unele povestiri indiene, sau intre Povestea lui Harap-Alb si omul fara barba al lui Emile Legrand, fara sa fie vorba de o influenta directa asupra lui Creanga, care n-avea cum sa cunoasca toate aceste scrieri. in creatia lui sint si alte motive care apar in spatii culturale foarte departate: motivul calatoriei, al incercarii puterii, al animalelor recunoscatoare si al tovarasilor devotati, motivul apei vii si al apei moarte etc.

Harap-Alb in slujba Spinului aminteste de Heracles; sclavul lui Euristen, si de muncile lui, iar trimiterea eroului peste mari si tari si insotirea lui cu fapturi nazdravane seamana cu expeditia lui Iason dupa lana de aur din Colhida. Existenta acestor teme si motive la Creanga a fost determinata de faptul ca izvorul principal al povestilor sale este folclorul romanesc, unde ele circula asa cum circula in povestile tuturor popoarelor. Influenta folclorica este insa mai larga si nu se reduce doar la prelucrarea nucleelor narrative universale. Ion Creanga valorifica si alte elemente care confera povestilor un caracter specific, popular-romanesc.

Povestea lui Harap-Alb are in linii mari urmatorul subiect: Verde-imparat ii cere fratelui sau sa-i trimita pe cel mai vrednic dintre nepoti ca sa-l lase urmas dupa ce n-o mai fi: craiul, tatal bautilor, ii supune unei probe a curajului, la care nu rezista decit mezinul. Acesta, povatuit de Sfinta Duminica, pe care o milostivise, ii alege un cal nazdravan, care in aparenta este o mirtoaga, si pleaca la drum nu inainte de a asculta sfaturile tatalui sau. in ciuda povetelor este pacalit de Spin, care-l face rob. Ajunsi la casa lui Verde-imparat, Spinul se da drept nepotul mostenitor si din orgoliu nemasurat il supune pe adevaratul nepot unor incercari deosebite, poruncindu-i, pe rind, sa aduca "salatile" din gradina ursului, pietrele nestemate din gradina cerbului si pe fata imparatului Ros.

Ajutat de felurite personaje, povatuit de cal, insotit de niste simpatici monstri; Harap-Alb se descurca de minune in toate imprejurarile. in final impostorul este demascat si pedepsit si, eroul este rasplatit primind binecuvintarea imparatului Verde, imparatia si pe fiica imparatului Ros.

Dupa cum se vede, Povestea lui Harap-Alb (1877) apare ca un mic roman de aventuri, realizat insa in cel mai autentic spirit popular, respectind adica tematica, compozitia epica, eroii, ajutoarele lor, precum si mijloacele de exprimare specifice prozei populare. Conceputa ca un lung sir de peripetii si incercari la care e supus un tinar pentru a-si dovedi vrednicia, curajul, puterea si intelepciunea, povestea cuprinde in sine o idee morala fundamentala: aceea ca binele si adevarul triumfa in ciuda tuturor piedicelor, ca meritele omului sint rasplatite.

Formula de descriere a povestii, precum si motivele tipice unui basm popular- motivul imparatului fara urmas (avea numai fete); motivul probei destoiniciei; motivul neascultarii sfaturilor date de tata;

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

motivul probelor depasite etc.

Creanga improvizeaza pe marginea schemei universale a basmului o imagine a vietii taranesti de altadata, cu tipurile ei morale, cu traditiile si obiceiurile ei, in deprinderile de comportament si cu limbajul ei specific.

Respectind schema traditionala, Creanga devine original prin abundenta detaliilor specifice, prin insistenta asupra aspectului particular, prin nuanțarea miscarilor, a gesturilor, a vietii sufletesti. in felul acesta personajele si actiunile lor capata individualitate, devin de neconfundat.

Arta povestirii la Creanga nu este dominata numai de actiune; ochiul lui surprinde particularitatile cadrului in care aceasta se desfasoara, iar auzul prinde cu exactitate schimbul de cuvinte dintre oameni. Detaliile dau povestii contur realist. Prin ele lumea fabuloasa se umanizeaza, coboara intr-un plan de existenta care poate fi localizat geografic si istoric. Personajele, de la Harap-Alb, la simpaticii monstri care-l insotesc actioneaza taraneste si vorbesc moldoveneste.

Diferentele dintre basmul popular si basmul lui Creanga ies in evidenta urmarind patru aspecte: calitatea naratiunii, particularitatile fantasticului, functia dialogului si limbajul.

Naratiunea la Creanga are un ritm mai rapid, el individualizeaza actiunile si personajele, elimina explicatiile inutile, descrierile sau analizele. Cit priveste fantasticul, acesta la Creanga este umanizat si in cadrul lui scriitorul construiește tipuri diferite fizic si moral, tipuri a caror viata se desfasoara conform unor deprinderi si obiceiuri specifice familiei taranesti. Culoarea locala este astfel mai puternic sugerata.

La Creanga dialogul contribuie la caracterizare, la individualizare, iar in ceea ce priveste limbajul Creanga e mai precis si mai expresiv.

Sursele umorului in Povestea lui Harap-Alb sint diverse. Uneori el este sustinut prin zicale, rostite in versuri: "Poftim punga la masa / Daca ti-ai adus de-acasa" "Voinic tinar, cal batrin / Greu se-ngaduie la drum"

Alteori, Creanga foloseste proverbe si zicatori hazlii: "fiecare pentru sine, croitor de pine", "apara-ma de gaini, ca de cini nu ma tem", "cine poate oase roade, cine nu, nici carne moale".

Umorul alteori provocat si prin exprimari neasteptate: "sa traiasca trei zile cu de alaltaieri" "Pin-acum ti-a fost mai greu, dar de-acum inainte tot asa are sa-ti fie". Alta sursa de umor o constituie vorbirea in proza rimata: "Poate ca aceasta-i vestitul Ochila, frate cu Orbila, var primar cu Chiorila, nepot de sora lui Pindila, din sat de la Chitila, peste drum de Nimerila, ori din tîrg de la Sa-l-cati, megies cu Cautati si de urma nu-i mai dati".

O alta sursa de umor o constituie numele personajelor. Creanga descrie intii: "apucaturile" acestora si abia le spune numele: "Se vede ca aceasta-i prapadenia apelor, vestitul Setila, fiul secetei".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

Oralitatea se realizeaza prin folosirea de interjectii : hei! hei! na, na, na !; expresii tipice: "ce mai la deal la vale"; repetarea pronumelui personal tu: "Nici tu sat, nici tu tîrg, nici tu nimica"; locutiuni adverbiale formate din cuvinte rimate: "mort-copt"; intrebuintarea dativului etic: "Aici mi-ai fost ?"
"Ochila mi ti-o vede si da de stire lui Pasarila